

การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกด้วยกิจกรรมประกอบอาหาร:

กรณีศึกษาโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี

Social Skill Development through Cooking Activities for Students with Autism: A Case Study of WatChantanaram School, Chanthaburi Province

พันธุ์ทิพย์ นิลพันธุ์* และ ดร.อังคณา ขันตรีจิตรานนท์**

Panthip Ninlapan and Dr.Angkhana khantreejitranon

* นิสิตปริญญาโท สาขาศาสนาและวัฒนธรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร และเปรียบเทียบคะแนนจากแบบประเมินทักษะทางสังคม ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมประกอบอาหาร การวิจัยใช้กระบวนการวิจัยในลักษณะการทดลองเชิงประจักษ์ (Quasi – Experiment) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว ที่มีการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง(Time Series Design) จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนออทิสติกในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 5 คน โดยมุ่งศึกษาทักษะทางสังคม 3 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารความหมายกับบุคคลอื่น การควบคุมตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร จำนวน 10 แผน แบบประเมินทักษะทางสังคม แบบบันทึกหลังสอน และแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมประกอบอาหารสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกได้ทั้งนี้ทักษะทางสังคมในด้านการสื่อสารความหมายกับบุคคลอื่นมีเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และผลจากการสังเกตขณะดำเนินการจัดกิจกรรมประกอบอาหารสำหรับนักเรียนออทิสติก การสัมภาษณ์ครูประจำชั้น และการฟังความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง ชอบทำกิจกรรมประกอบอาหาร

นอกจากนี้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองด้านการช่วยเหลือตัวเอง การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงานเป็นกลุ่ม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความคิดสร้างสรรค์

คำสำคัญ: กิจกรรมประกอบอาหาร, ทักษะทางสังคม, นักเรียนออทิสติก

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate the development of social skills among students with autism using cooking activities, and compare scores from the assessment of social skills before and after participating in cooking activities(Time Series Design). A sample of five students with autism at elementary level was used for the Quasi – Experiment research process. The study focused on three areas of social skills: communication skills, self-control and working with others. The instruments consisted of 10 lessons plans, social skill evaluation forms, journal and teacher interview forms. Data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that cooking activities could developed social skills of students with autism. Communication with others was the most improved social skill. Results of observation, interview the classroom teacher and listen to students' opinions

revealed that students loved practical activities and cooking activities. In addition, students improved themselves on self – help, applying knowledge to real life, team working, living with others, responsibility, and creative thinking.

Keywords: Cooking Activities, Social Skill, Student with Autism

บทนำ

การศึกษาพิเศษ คือการจัดการศึกษาให้สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ เด็กพิการซ้ำซ้อน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องด้านสายตา เด็กที่มีความบกพร่องด้านการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์และสังคม หรือ เด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม ซึ่งการจัดการศึกษาพิเศษได้รวมถึงด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองตอบต่อความสามารถ และความต้องการของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล (ศรียา นิยมธรรม, 2546) เพื่อให้เด็กพิเศษได้รับการพัฒนาทางด้านต่างๆอย่างเต็มตามศักยภาพ

เด็กที่มีความต้องการพิเศษหมายถึง เด็กกลุ่มที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเพิ่มเติมจากวิธีการปกติ ทั้งการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และการเข้าสังคม ซึ่งบางโรงเรียนอาจจัดให้นักเรียนพิเศษเรียนในห้องเรียนเดียวกันกับเด็กนักเรียนปกติ หรือที่เรียกว่าการจัดการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติหรืออาจเป็นการจัดการศึกษาพิเศษในห้องพิเศษในโรงเรียนปกติ หรือในโรงเรียนพิเศษในอดีตที่ผ่านมาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มักนิยมให้เข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษ ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย และข้อเสียที่สำคัญคือ เป็นการแยกเด็กออกจากสังคม ทำให้สังคมไม่ค่อยเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่เข้าใจสังคม นักการศึกษาพิเศษจึงมีความพยายามที่จะให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนใน

โรงเรียนปกติมากขึ้นในรูปแบบต่างๆ เหลือเพียงเด็กที่มีความบกพร่องรุนแรงเท่านั้นที่จะจัดให้เรียนในโรงเรียนพิเศษอยู่แบบเดิม (ผดุง อารยะวิญญู, 2544)

เด็กออทิสติกเป็นหนึ่งในประเภทของเด็กพิเศษ ปัญหาที่พบในเด็กออทิสติก คือปัญหาในเรื่องของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม คือ เด็กไม่สนใจผู้อื่น ไม่สบตา ขาดทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นความบกพร่องทางด้านทักษะทางสังคม ทำให้เด็กไม่สามารถสื่อสารกับคนรอบข้างและสังคม ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของภาวะออทิสซึม และการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนออทิสติกนั้นก็เหมือนกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ ซึ่งในปัจจุบันเด็กออทิสติกได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น รวมทั้งประเทศไทยได้มีกฎหมายที่กำหนดให้เด็กทุกคนต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ทำให้เด็กนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนออทิสติกสามารถเข้ารับการการศึกษาในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้น ซึ่งโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 โดยมีพันธกิจที่สำคัญคือการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษเรียนร่วม และห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก (โรงเรียนวัดจันทนาราม, 2556)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่า การทำกิจกรรมกลุ่มมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกได้ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมกลุ่มมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม โดยการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือทำร่วมกันจึงจะส่งผลต่อความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เนื้อหาควรมีอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเด็กและลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ต้องทำเป็นกลุ่มร่วมกัน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งยังช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ เช่น การหยิบ จับ คั่ว การปั้น เป็นต้น (นิติธร ปิลวาสน์, 2557)

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหาร ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาคหกรรมศาสตร์สำหรับนักเรียนออทิสติกให้สถาบันการศึกษาต่างๆ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษ รวมถึงเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

วัตถุประสงค์

การงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ผลการพัฒนาทักษะสังคมโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารสำหรับนักเรียนออทิสติกโรงเรียนวัดจันทนารามจังหวัดจันทบุรี

2. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบประเมินทักษะทางสังคม ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมประกอบอาหาร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะทางสังคม 3 ด้าน ได้แก่ การสื่อความหมายกับบุคคลอื่น การควบคุมตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะนักเรียนออทิสติกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี ภาคปลาย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 5 คน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนออทิสติก

3. นักเรียนออทิสติกที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้น

นิยามศัพท์

ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง การสื่อความหมาย และการติดต่อสื่อสาร

กิจกรรมประกอบอาหาร หมายถึง กิจกรรมนอกชั้นเรียนซึ่งจัดขึ้นเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้นักเรียนโดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร โดยมุ่งเน้นให้กิจกรรมดังกล่าว เป็นส่วนสร้างเสริมประสบการณ์ ทักษะความรู้ความสามารถทางด้านคหกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การทำแครกเกอร์ทูน่า การทำขนมปังทานตะวัน/แฮม การทำแซนวิช การทำพิซซ่าขนมปัง การชงน้ำหวาน การทำวุ้นผลไม้ การทำขนมสัมนี่ การทำบัวลอย การทำไข่เจียวทรงเครื่อง และการทำไข่ต้ม ฯลฯ

นักเรียนออทิสติกที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน

หมายถึง นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่ง ซึ่งมีความบกพร่องทางพัฒนาการอย่างรุนแรงในด้านการสูญเสียปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือทักษะทางสังคม ด้านการสื่อความหมาย หรือขาดทักษะด้านการติดต่อสื่อสารและมีพฤติกรรมกระทำซ้ำๆ ซึ่งส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้จะมีพัฒนาการที่ช้ากว่าเด็กทั่วไป โดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษา การพูด การแสดงท่าทางที่บอกความหมายต่างๆซึ่งเด็กเหล่านี้จะต้องไม่มีความบกพร่องทางด้านอื่นร่วมด้วย เช่น ความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่องทางการมองเห็น เป็นต้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยในลักษณะการทดลองเชิงประจักษ์ (Quasi – Experiment) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว ที่มีการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง (Time Series Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ไปเก็บข้อมูล ได้มีการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการบันทึกพฤติกรรม โดยการนำแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ร่วมสังเกต มาเปรียบเทียบกับกัน เพื่อศึกษาว่ามีการบันทึกพฤติกรรมตรงกันหรือไม่ตลอดเวลาการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม ซึ่งการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือคำนวณได้จากการหาค่า IOR (Interobserver Reliability) โดยค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่คำนวณได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อมูลเชื่อถือได้ (Kazdin, 1982)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท มีดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหารสำหรับนักเรียนออทิสติก จำนวน 10 แผน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินทักษะทางสังคมก่อนและหลังปฏิบัติกิจกรรมประกอบอาหารแบบบันทึกหลังการสอน และแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แจ้งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ใช้ระยะเวลาในการสังเกตก่อนการทำกิจกรรมเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ

5 วัน ระยะดำเนินการทดลอง ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน และระยะหลังการทดลอง ใช้ระยะเวลาในการสังเกตเป็นเวลา 5 สัปดาห์

4. นำแบบประเมินทักษะทางสังคมทั้งก่อนและหลังปฏิบัติกิจกรรมประกอบอาหารที่ได้มาตรวจสอบเพื่อให้ได้แบบประเมินที่สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดระยะเวลาการวิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบททั่วไป และข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยรวม และรายบุคคล

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อนและหลังการจัดกิจกรรมประกอบอาหารสำหรับเด็กนักเรียนออทิสติกโดยรวม และรายด้าน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกด้วยกิจกรรมประกอบอาหาร: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

ตอนที่ 1 บริบททั่วไป และข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนออทิสติกระดับชั้นประถมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า ระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการอื่นๆแทรกซ้อน กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดจันทนารามจังหวัดจันทบุรี เป็นเพศชายทั้งหมดจำนวน 5 คน

ตอนที่ 2 ทักษะทางสังคมของนักเรียน ออทิสติกโดยรวม และรายบุคคล

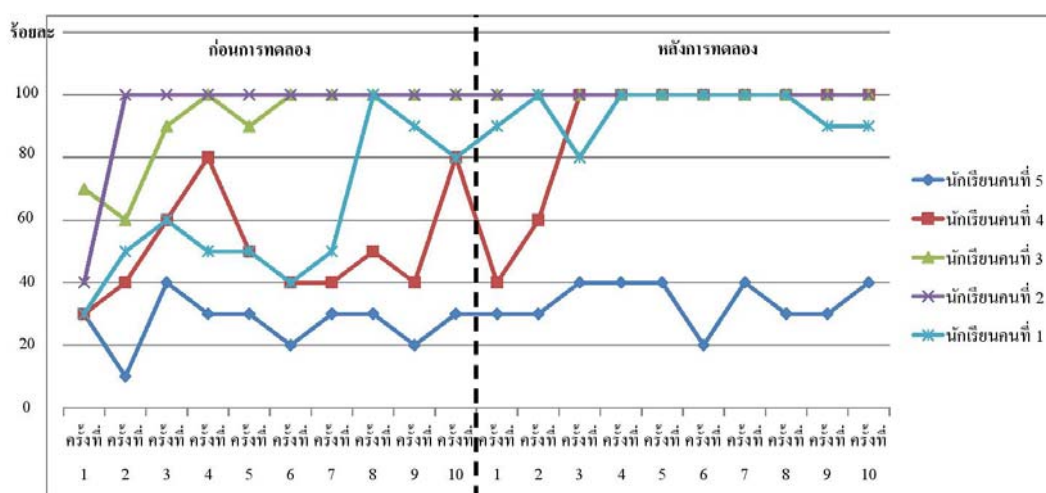
ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาทักษะทางสังคมรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น แต่หลังจากนักเรียนออทิสติกได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงของทักษะทางสังคมทั้งโดยรวม และรายด้าน อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกดังกล่าว ก็ยังคงอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวม และรายด้าน

2.1 ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกรายบุคคล เมื่อพิจารณาทักษะทางสังคมรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 5 คน มีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน และระดับน้อย จำนวน 1 คน แต่หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม พบว่ามีทักษะทางสังคมด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น อยู่ในระดับดี จำนวน 2 คน ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน และระดับน้อย จำนวน 1 คน

ด้านการควบคุมตนเอง ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 5 คน มีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับดี จำนวน 1 คน ระดับปานกลาง จำนวน 3 คน และระดับน้อยจำนวน 1 คน แต่หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม พบว่ามีทักษะทางสังคมด้านการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับดี จำนวน 4 คน และระดับน้อย จำนวน 1 คน

ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 5 คน มีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน และระดับน้อย จำนวน 1 คน แต่หลังจากการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม พบว่ามีทักษะทางสังคมด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในระดับดี จำนวน 2 คน ระดับปานกลาง จำนวน 2 คน และระดับน้อย จำนวน 1 คน

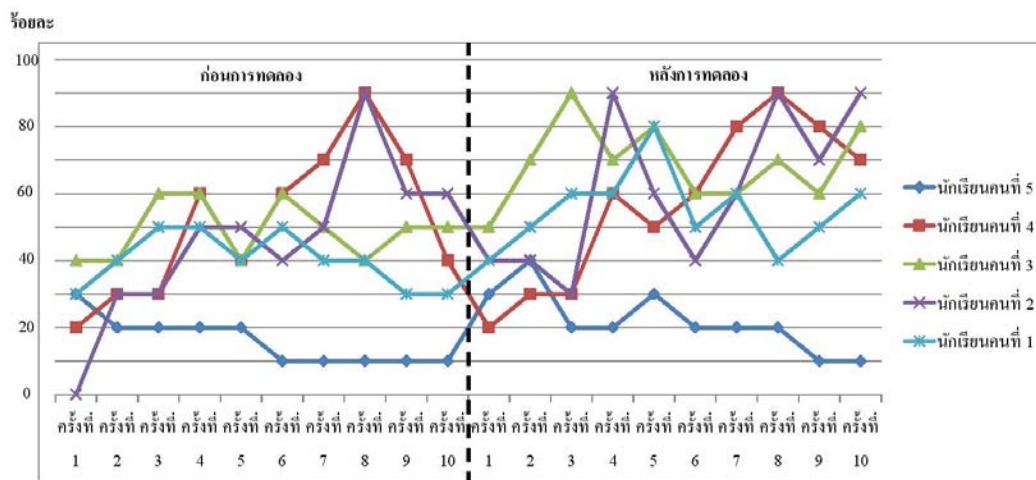
ผู้วิจัยใช้แผนภูมิ (ภาพที่ 1 – ภาพที่ 3) ในการแสดงแนวโน้มของพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหาร โดยแบ่งแผนภูมิออกเป็น 3 ด้านทักษะทางสังคม ได้แก่ ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ด้านการควบคุมตนเองและด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการพัฒนาทักษะทางสังคมก่อนและหลังการทดลองในด้านการสื่อความหมายกับ บุคคลอื่น
ของนักเรียนออทิสติก จำนวน 5 คน

จากภาพที่ 1 จะเห็นว่านักเรียนคนที่ 1 ถึง 4 มีพัฒนาการทักษะทางสังคมในด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดย

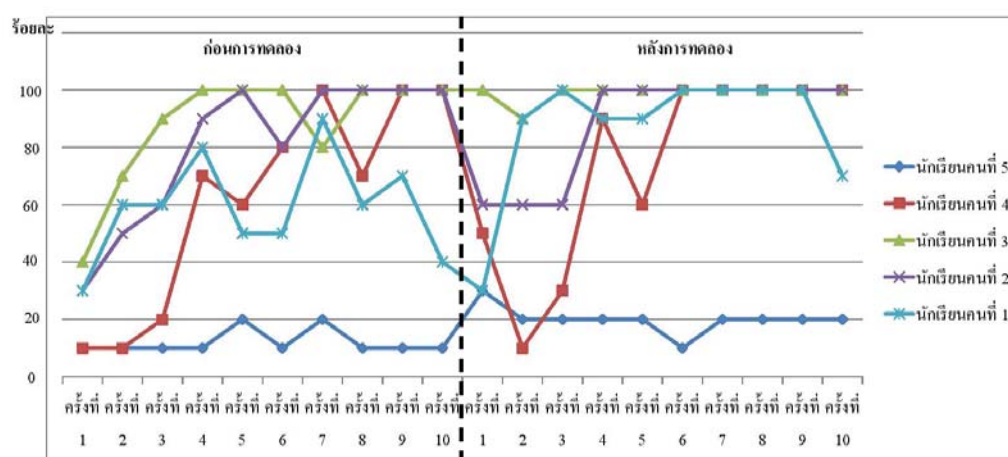
สังเกตจากเส้นแผนภูมิที่มีลักษณะสูงขึ้นตามลำดับ และนักเรียนคนที่ 5 มีการเปลี่ยนแปลงของทักษะทางสังคมหลังการทดลองเพียงเล็กน้อย

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงการพัฒนาทักษะทางสังคมก่อนและหลังการทดลองในด้านการควบคุมตนเองของนักเรียนออทิสติก จำนวน 5 คน

จากภาพที่ 2 จะเห็นว่านักเรียนคนที่ 1 ถึง 4 มีพัฒนาการทักษะทางสังคมในด้านการควบคุมตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยสังเกตจาก

เส้นแผนภูมิที่มีลักษณะสูงขึ้นตามลำดับ และนักเรียนคนที่ 5 มีการเปลี่ยนแปลงของทักษะทางสังคมหลังการทดลองเพียงเล็กน้อย

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงการพัฒนาทักษะทางสังคมก่อนและหลังการทดลองในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติก จำนวน 5 คน

จากภาพที่ 3 จะเห็นว่านักเรียนคนที่ 1 ถึง 4 มีพัฒนาการทักษะทางสังคมในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยสังเกตจากเส้นแผนภูมิที่มีลักษณะสูงขึ้นตามลำดับ และนักเรียนคนที่ 5 มีการเปลี่ยนแปลงของทักษะทางสังคมหลังการทดลองเพียงเล็กน้อย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะทางสังคมของคะแนนจากแบบประเมินนักเรียนออทิสติกก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยรวม และรายด้าน

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยรวม และรายด้าน

ทักษะทางสังคม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น	3.60	1.12	4.60	1.56
ด้านการควบคุมตนเอง	3.26	0.56	4.00	0.63
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.42	1.64	4.42	2.18
รวม	10.28	3.20	13.08	4.33

ข้อวิจารณ์

ผลการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ถือเป็นเรื่องใหม่ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนพิเศษในโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยได้คำนึงถึงอย่างยิ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และนฤมล เนียมหอม (2557 อ้างถึง Caine and Caine, 2002) ได้สรุปหลักการเรียนรู้ของสมองและจิตไว้ คือ ในช่วงแรกของชีวิตสมองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมองเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อ

3.1 ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจากแบบประเมินของทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยรวม และรายด้านพบว่า นักเรียนออทิสติกที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม มีคะแนนจากแบบประเมินทักษะทางสังคมทั้งโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ด้านการควบคุมตนเองและด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง (ตารางที่ 1)

การเรียนรู้ โรงเรียนควรมีสภาพเหมือนบ้าน ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมเดิมของเด็ก คือ ในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนวัดจันทนาราม จังหวัดจันทบุรี ที่เด็กคุ้นเคย

นักเรียนออทิสติกมีคะแนนหลังการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยคะแนนเฉลี่ยแบบประเมินทักษะทางสังคมหลังจากการจัดกิจกรรม (Posttest) สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม (Pretest) แสดงว่านักเรียนออทิสติกมีพัฒนาการทางทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นแสดงว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ใช้พัฒนาทักษะทางสังคมได้ ทำให้กลุ่มทดลองมีทักษะทางสังคม

เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น กิจกรรมกลุ่มช่วยส่งเสริมมนุษย์ให้เติบโตและพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะทักษะทางสังคมและด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530) ที่กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าในด้านความเจริญงอกงาม เพื่อความมั่นใจในตนเอง มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองดีขึ้น เกิดความรู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มมีหลายด้าน เช่น มีคุณค่าในด้านการพัฒนาเพราะสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้ มีคุณค่าในการสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เพราะเมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมเขาจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม และในขณะเดียวกันเขาก็จะเรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย ทั้งนี้เพราะเขาจะได้รับประสบการณ์จากสมาชิกแต่ละคน มีคุณค่าในการพัฒนาการด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถและปกติวิสัยทางสังคมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม บุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความเคารพบุคคลอื่นจึงทำให้อยู่ร่วมกับกลุ่มได้นอกจากนี้แล้วยังช่วยให้บุคคลที่มาจากครอบครัวต่างกันได้เรียนรู้เรื่องของสังคม สามารถแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมนั้นหมายความว่ามีความเข้าใจในเรื่องปกติวิสัยของสังคม (Social Norms) ดีขึ้น นอกจากนี้ ประพนธ์เดชชัย (2536) ได้กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มช่วยฝึกประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เรียนให้พัฒนาขึ้น เช่น ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะทางสังคม สอดคล้องกับ บุญหา วชิระศักดิ์มิ่งดล (2535) ที่กล่าวว่า การเข้าร่วมกลุ่มมีผลทำให้สมาชิกของกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทักษะทางสังคมไปในทางที่ดีขึ้น เช่น การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การควบคุมตนเอง การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ได้แก่ นโยบายของโรงเรียน / ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง

1. ผู้บริหารควรทราบวัตถุประสงค์ในการสอนของครู มีการตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมกับหลักสูตรของโรงเรียน ผู้บริหารควรสังเกตในขณะดำเนินการสอนของครู มีการสอบถามถึงปัญหาที่พบ พร้อมให้คำแนะนำเมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นผู้บริหารและผู้สอนควรมีการร่วมกันทำความเข้าใจ เปิดโอกาสให้ผู้สอนเสนอประโยชน์ที่เด็กได้รับหลังจากดำเนินกิจกรรมการประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออกทิสติกแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน

2. โรงเรียนที่ต้องการนำการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมในงานวิจัยนี้ไปใช้ ต้องพิจารณาถึงบริบททั่วไปของโรงเรียน คือ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสแบ่งออกเป็น 3 ช่วงชั้น ทำการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวการจัดประสบการณ์ของโรงเรียนจัดไว้เพื่อให้นักเรียนพิเศษได้มีโอกาสสร้างเสริมลักษณะนิสัย และเตรียมความพร้อม โดยมุ่งเน้นพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษเรียนร่วมและห้องเรียนคู่ขนานออกทิสติก จึงจะได้ผลที่สอดคล้องกับงานวิจัย

3. สำหรับครูผู้สอนที่ต้องการนำการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออกทิสติกไปใช้ ควรทำความเข้าใจอย่างละเอียดในเรื่องความสอดคล้องของกิจกรรมการประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออกทิสติกกับหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตามสภาพจริง และควรจัดกิจกรรมในสภาพแวดล้อมที่นักเรียนคุ้นเคย เนื่องจากนักเรียนออกทิสติก จะเกิดการเรียนรู้ได้ดีในสภาพแวดล้อมที่มีสภาพเหมือนบ้านตนเอง

4. จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า กิจกรรมที่เด็กชอบและสนใจ ได้แก่ กิจกรรมที่นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติได้ด้วยตัวนักเรียน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออกทิสติก ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรพิจารณา

เลือกกิจกรรมที่มีลักษณะที่สนองความสนใจของนักเรียนนอกหลักสูตร เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการทดลองเรื่อง การจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนนอกหลักสูตร ในภาคเรียนที่ 1 เพื่อจะได้ติดตามผลในภาคเรียนที่ 2 ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนจัดการเรียนรวมอื่นๆ ซึ่งอาจมีบริบทที่แตกต่างกัน

3. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนจัดการเรียนรวมในเขตกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับนักเรียนในโรงเรียนจัดการเรียนรวมในเขตต่างจังหวัด ทั้งนี้ เพราะนักเรียนอาจมีการเรียนรู้ในเรื่องทักษะทางสังคมได้แตกต่างกัน

4. ควรมีการวิจัยความคงอยู่ของพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมและถ่ายโยงพฤติกรรมที่เหมาะสมไปใช้ยังสถานการณ์อื่น โดยการค่อยๆ เพิ่มและค่อยๆ ลดระยะเวลาในการทำกิจกรรมประกอบอาหาร

5. ควรมีการวิจัยการจัดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมโดยบูรณาการร่วมกับการบำบัดด้วยวิธีการอื่นๆ เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพและความคงอยู่ของพฤติกรรมที่เหมาะสม

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2530. **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน.**

กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และนฤมล เนียมหอม. 2557. **การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้**

(Online). http://www.nareumon.com/index.php?option=com_content&task=view&id=24&Itemid=46, 20 ธันวาคม 2557. อ้างถึง Caine, C. 2002. **Brain / Mind Learning Principles.** (Online). <http://www.cainelearning.com/bbl/bbl2.htm>.

นิติธร ปิลวาสน์. 2557. **สอนลูกเรื่องความตระหนักรู้ทางสังคม** (Online). <http://taamkru.com/th/สอนลูกเรื่องความตระหนักรู้ทางสังคม>, 16 เมษายน 2558

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. 2535. **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน.** พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประนอม เดชชัย. 2536. **เสริมทักษะการเรียนรู้การสนทนาสังคมศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ผดุง อารยะวิญญู. 2544. **เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้.** กรุงเทพมหานคร: บริษัททำไทย เพรส จำกัด.

โรงเรียนวัดจันทาราม. 2556. **การศึกษาพิเศษเรียนร่วม.** (Online). <http://www.watchanschool.com/data-20612.html>, 10 กรกฎาคม 2556.

ศรียา นิยมธรรม. 2546. **การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

References

- Arayawinyoo, P. 2001. **Children who Face with Learning Problem**. Bangkok: Rumthai Press., Ltd. (in Thai).
- Chutsupakul, K. 1987. **Group Activities in School**. Bangkok: Department of Guidance and Educational Psychology, Faculty of Education, Srinakharinwirot University. (in Thai).
- Detchai, P. 1993. **Teaching and Learning Promoting in Social Study**. 2nd Edition. Chiangmai: Faculty of Education, Chiangmai University. (in Thai).
- Kazdin, A.E. 1982. **Behavior Modification in Applied Setting**. Lllinois: The Dorsy Press.
- Niyomtham, S. 2003. **Special Education**. Bangkok: Development Education. (in Thai).
- Pilwas, N. 2014. **Children Teaching about Socail Awareness**. Online. <http://taamkru.com/th/Children Teaching about Social Awareness>, 16 April 2558. (in Thai).
- Poolphat, J and Nearnhom. 2014. **Environment Management to Promote Learning**. (Online). http://www.nareumon.com/index.php?option=com_content&task=view&id=24&Itemid=46, 20 December 2014. อ้างถึง Caine, C. 2002. **Brain / Mind Learning Principles**. (Online). <http://www.cainelearning.com/bbl/bbl2.htm>. (in Thai).
- Washirasakmongkol, B. 1992. **Group Activities in School**. Phitsanulok: Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.
- Watchantanaram School. 2013. **Special Education Integrated Education Mainstreaming Inclusive Education**. (Online). <http://www.watchanschool.com/data-20612.html>, 10 July 2013. (in Thai).